Mediálny barometer - 33/2026

Datum	17.10.2026
Subjekt	MEMO 98
Autor	MEMO98
Region	Slowakei
Kategorie	Medien, Werbung und PR

Minulý týždeň sa ukázal byť bohatý na udalosti, ktoré hýbali mediálnym priestorom. Otvorili Pamätník slobody slova ako pamiatku na Jána a Martinu. Za ďalšie významné mediálne udalosti považujeme pokračovanie súdneho procesu v kauze ich vraždy, zasadnutie Rady pre mediálne služby, rozhodnutie Tlačovo-digitálnej rady, ako aj dianie v NR SR. Uplynulo 20 rokov od vraždy ruskej investigatívnej novinárky Anny Politkovskej.

#ČO SA DEJE?

#V obci Veľká Mača otvorili Pamätník slobody slova

Pamätník pripomína zavraždených Jána Kuciaka a Martinu Kušnírovú. Pamätník otvorili na mieste, kde bol spomínaný pár 21.2.2018 zavraždený. Na jeho výstavbe sa svojimi prostriedkami podieľal Trnavský samosprávny kraj. Samotný pamätník pozostáva zo vstupného pavilónu, do ktorého návštevník zostúpi, aby následne mohol dôjsť k pietnemu miestu, ktorým je šikmo naklonená záhrada. (Aktuality, SITA)

#Pokračoval súd v kauze vraždy Jána Kuciaka a Martiny Kušnírovej

V pondelok (5.10.) súd pokračoval čítaním listín, čo sú “znalecké posudky, skoršie výsluchy znalcov aj digitálna forenzná správa Europolu, ktorá sa týkala odblokovania mobilných zariadení a extrakcie dát z nich” (TASR), v utorok (6. 10.) pred súdom ako svedok vypovedal Branislav Zurian, terajší riaditeľ Úradu inšpekčnej služby a vtedajší šéf Národnej kriminálnej agentúry (NAKA) (Aktuality) a v stredu (7.10.) vypovedal pred súdom Baltazár Ryšavý o údajnom liste, ktorý mal napísať sprostredkovateľ vraždy Zoltán Andruskó v januári v roku 2018, v ktorom mal písať “okrem iného aj o obavách Andruskóa z Aleny Zs. a Mariana K. Označoval ich za objednávateľov vraždy súčasného generálneho prokurátora Maroša Žilinku” (Aktuality). Pokračovanie procesu sledujú aj iné médiá, dlhodobo sa jej venujú Marek Vagovič (Postoj), a Adel Ghannam (360-tka) – posledné udalosti boli zanalyzované v špecializovanej časti (360tka/Vysvetľovačka s Adelom Ghannamom).

#Zasadla Rada pre mediálne služby (RpMS)

V stredu (7.10.) počas zasadnutia Rada rozhodla o viacerých sankciách (aj v peňažnej forme), začala dve správne konania, dve zastavila a tri podnety vyhodnotila ako neopodstatnené (RpMS). Závery Rady boli mediálne zaujímavé, portál Aktuality si všíma a vysvetluje úhrnnú sankciu vo výške 5-tisíc eur pre spoločnosť, ktorá spravuje profily Attilu Végha a Denník N zase sankciu vo forme upozornenia na porušenie zákona pre STVR, podľa ktorej v programe *Odpovede s Ankou Žitnou* z 21.1.2026 nedošlo k zabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti programu aktuálnej publicistiky.

#Týždeň mediálnej gramotnosti

Rada pre mediálne služby sa prostredníctvom svojej Platformy pre mediálnu gramotnosť+ pravidelne zapája do celosvetového Týždňa mediálnej gramotnosti, ktorý vyhlasuje UNESCO (*Global Media and Information Literacy week*). Témou tohtoročného týždňa bude **Sila myslenia v AI**. V období od 20. októbra zorganizuje Platforma Rada dve konferencie (20.10. v Banskej Bystrici a 27.10. v Prešove), ako aj viaceré diskusie a workshopy, kde za spoluúčasti NBS, Univerzity Mateja Bela ako aj mimovládneho sektora budú zvyšovať povedomie o mediálnej gramotnosti, jej výhodách alebo aj o umelej inteligencii v živote mladých ľudí. (RpMS/Platforma pre mediálnu gramotnosť+)

Mimo toho sa Rada takisto zúčastnila debaty o tzv. "finfluencingu" na pôde Národnej banky Slovenska (NBS). Z dát prieskumu, ktorý pre NBS realizovala agentúra Go4Insight v januári 2026 vyplýva, že takmer štvrtina Slovákov považuje rady finfluencerov na sociálnych sieťach za užitočné. Kde sa však končí finančné vzdelávanie a začína reklama či investičné odporúčanie? (RpMS/Platforma Mediálna gramotnosť+)

[Kontext]

V roku 2021 sa Valné zhromaždenie OSN rozhodlo vyhlasovať *Svetový týždeň mediálnej a informačnej gramotnosti* s cieľom zdôrazniť potrebu faktických, aktuálnych, cielených, jasných, dostupných, viacjazyčných a vedecky podložených informácií. Rezolúcia uznáva, že významnú digitálnu priepasť a rozdiely v údajoch medzi krajinami aj v rámci nich je možné čiastočne riešiť posilňovaním schopností ľudí vyhľadávať, prijímať a zdieľať informácie v digitálnom prostredí.

Ide o krok, o ktorý sa naše združenie snaží už od svojho vzniku v roku 1998, teda o posilňovanie mediálnej gramotnosti, o zlepšovanie kritického myslenia, tak ako máme aj definované v našom poslaní - ***Pomáhať ľuďom získavať komplexné informácie a porozumieť obsahu, ktorý médiá prinášajú***. V tejto súvislosti sme sa napríklad pozreli akým spôsobom otázky mediálnej gramotnosti či kritického myslenia reflektovalo Programové vyhlásenie vlády Roberta Fica IV:

[Blog] PVV R. Fica IV - Kritické myslenie nepotrebujeme

#TV Markíza podľa Tlačovo-digitálnej rady porušila Etického kódexu novinára

Prípad sa týka reportáže s názvom "*Podvedená seniorka*", v ktorej podľa TR SR nebola dostatočne vysvetlené prepojenie vlastníckej štruktúry uvedenej spoločnosti a spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. aj o ktorej aktivitách reportáž informovala. TR SR tak vyslovila odporcovi podnetu Upozornenie. (AONESR)

#Matej "Sajfa" Cifra komentuje tvorbu influencera Oskara Baramiho

V nich sa Cifra stavia opatrne ku Baramiho tvorbe a zároveň vysvetľuje, prečo si myslí, že je rozdiel medzi jeho rozhovormi z Fun Rádia z roku 2019 a tým, akú tvorbu robí Barami. Cifra vo svojej reakcii zdôraznil práve vopred stanovený rámec. *„My sme mali presný set otázok a každý dostal tie isté. Celé zázemie našej relácie bolo úplne iné ako to, čo robí Oski. Nerobil som lifestylový rozhovor s Kotlebom, pýtal som sa na päť vecí a z toho vzniklo video.*" (Mediaklik)

O spôsobe tvorby influencera, predovšetkým v súvislosti s neuskutočneným rozhovorom s poslankyňou Vladimírou Marcinkovou, sme písali aj v MB č.24.

#LEGISLATÍVNE DIANIE

#Zákon o ochrane pred radikalizáciou a mobilizáciou k násiliu v druhom čítaní

Návrh zákona (číslo parlamentnej tlače 1448) bol posunutý do ďalšieho čítania najmä hlasmi prítomných koaličných poslancov, ako aj hlasmi niektorých nezaradených poslancov a aj hlasom opozičného poslanca Michala Šimečku (Progresívne Slovensko). O hlasovaní informovala TASR, ktorá zároveň mimo iné zhŕňa najdôležitejšie zmeny, ktoré by prípadné schválenie zákona prinieslo. (TASR/Teraz)

#Schválený zákon o príspevku do AV fondu aj pre zahraničných poskytovateľov

Poslanci tento zákon (ČPP 1220) schválili 138-mi hlasmi z 141 prítomných (NR SR), TASR priniesla článok, v ktorom vysvetľuje zmeny schválené parlamentom. (TASR/Teraz)

#MÉDIA V DÁTACH

#V septembri mala najväčší trhový TV podiel skupina staníc Markízy

Podľa Mediálne, odvolávajúc sa na dáta PMT/Fifty5Blue, skupina Markíza (TV Markíza, Doma, Dajto, Markíza Krimi a Markíza Klasik) mala v cieľovej skupine 15-57 počas celého dňa podiel 34,6 %, skupina JOJ (TV JOJ, Plus, JOJ Krimi, Jojko, JOJ 24, JOJ Šport a JOJ SVET) 18,3 % a skupina STVR (Jednotka, Dvojka, :24 a :Šport) 11,2 %. V rovnakom poradí a približne podobný podiel mali televízne skupiny aj počas prime-time od 19:00 do 23:00 (skupina Markíza 34,8 %, skupina JOJ 20,4 % a skupina STVR 13,2 %). Tieto, ako aj iné dáta ohľadom podielu na trhu, sú detailnejšie popísané v uvedenom článku.

O trhových podieloch sme informovali aj Media Blogu #3 zo septembra 2026 (údaje PMT/Kantar Media citované v blogu zahŕňali aj mediálnu skupinu Prima SK, zatiaľ čo najnovšie údaje PMT/Fifty5Blue ju nezahŕňajú, súčasne údaje pre mediálne skupiny tak logicky mohli narásť): *Všetko tu funguje, výborne, dobre je. Číslo 1 žije.*

#Podľa IAB Slovakia výdavky do digitálnej reklamy medziročne vzrástli

Podľa spoločnosti v roku 2026 dosahovali výdavky do digitálnej reklamy na Slovensku hodnotu 118,3 milióna eur, medziročný nárast 6,3 % má mať hodnotu takmer 7 miliónov eur. Nárast tak nadväzuje na trend z rokov 2023 až 2025, podľa formátov reklám medziročne v objeme minutých peňazí najrýchlejšie narástla digitálna audio reklama (zaokrúhlene 18 %) a tzv. “video display” reklama (zaokrúhlene 12 %). (IAB Slovakia)

#POLITIKA ONLINE A HYBRIDNÉ HROZBY

#Výskum SAV o vnímaní rozšírenosti konšpiračných teórií

Podľa jej výskumu, spolu s Vrije Universiteit Amsterdam, nadhodnocujú rozšírenosť konšpiračných teórií ľudia, ktorí im sami veria a v menšej miere aj tí, ktorí im neveria. V článku TASR sa konkrétne uvádza, že opýtaní "[v] priemere odhadovali, že sade rôznorodých konšpiračných teórií verí 40 až 42 percenta ľudí, no v skutočnosti to bolo 33 až 34 percent".

#ZAHRANIČNÉ DIANIE

#(Česko) „Základní hranice" - spoločná výzva českých médií voči politikom

Šéfredaktorky a šéfredaktori českých médií vytvorili výzvu za odmietanie násilia, k dodržaniu základov slušnej komunikácie a k slobodnému prístupu k informáciám. Výzvu adresujú verejným činiteľom, článok dodáva, že podľa minuloročného prieskumu agentúry Ipsos sa v Česku s nejakou formou ohrozenia, najčastejšie s verbálnym napadnutím na internete, stretlo takmer 80 % novinárov, pričom na mesačnej báze mu čelilo 38%. (ČTK)

#(Malta) Na cenu Daphne Caurany Galizie bol nominovaný aj článok ICJK

Spomínaný článok bol napísaný v spolupráci Investigatívnym centrom Jána Kuciaka (ICJK), Investigace.cz, Frontstory.pl a VSquare.org a zaoberá sa identifikovaním a analýzou nenávistných politických reklám na platformách spoločnosti Meta v priestore Vyšehradskej štvorky. Tento rok investigatívni novinári poslali na cenu celkovo 344 článkov, z desať z nich bolo nominovaných na cenu porotou. (O médiách).

O investigatíve ICJK (z októbra 2025) sme písali aj v článku z novembra 2025:
[Press Freedom Predators 2025] Slovak PM Fico listed

#(Maďarsko) Vláda stiahla sťažnosť voči Európskemu aktu o slobode médií

V odpovedi pre Reportérov bez hraníc (RSF) minister kultúry Zoltán Tarr oznámil o stiahnutí sťažnosti, ktorú vláda Viktora Orbána podala na Súdny dvor EÚ proti Európskemu akte o slobode médií. Spomedzi krajín EÚ bolo Maďarsko jedinou, ktorá akt ako celok touto cestou spochybňovala, krok RsF samozrejme víta (RsF).

#(Rakúsko) IPI vyzýva na objasnenie zadržania ukrajinských novinárov

Mykhailo Tkach, hlavný investigatívny reportér renomovaného spravodajského portálu „Ukrainska Pravda", a Yaroslav Bondarenko boli vo štvrtok popoludní zadržaní políciou vo Viedni. Podľa portálu „Ukrainska Pravda" boli novinári v Rakúsku na služobnej ceste, kde vyšetrovali prípad generálneho prokurátora Ruslana Kravčenka, ktorý je na úteku. Správa uvádza, že počas zadržania bol Bondarenko zranený a následne vzatý do nemocnice. IPI ďalej pripomína investigatívnu prácu Mykhaila Tkacha a kritizuje použitie sily pri zadržaní novinárov (*International Press institute* - IPI).

#(Rusko) Investigatívna novinárka Anna Politkovská - 20 rokov od vraždy

Dvadsať rokov po tom, čo bola ruská novinárka zastrelená vo svojom moskovskom bytovom dome, Medzinárodný tlačový inštitút (IPI) opätovne požaduje vyvodenie zodpovednosti. IPI zároveň opätovne vyzýva na posilnenie medzinárodných mechanizmov na vyšetrovanie zločinov proti novinárom v prípadoch, keď štáty túto povinnosť nesplnia. (IPI)

Politkovská bola 7. októbra 2006 – v deň narodenín Vladimíra Putina – zastrelená vo výťahu svojho moskovského bytového domu. Mala 48 rokov a bola špeciálnou korešpondentkou denníka Novaja Gazeta. Mesiace po jej smrti bola Politkovská vyhlásená za svetovú hrdinku slobody tlače (*World Press Freedom Hero*). Aj pri tejto príležitosti priniesol SME rozhovor s bývalým šéfredaktorom Novej Gazety Dmitrijom Muratovom, nositeľom Nobelovej ceny za mier za rok 2021. (SME)

#V PÁR SLOVÁCH...

- V tomto týždni nás opustil emeritný archivár Slovenskej televízie Milan Antonič (TASR), tvár Fun Rádia, scénarista, redaktor, dramaturg, spisovateľ a vysokoškolský pedagóg Peter Šesták (O médiách), rozhlasový redaktor, publicista a historik Štefan Horský (TASR) a hlavný inžinier výstavby televíznej veže na Kamzíku Stanislav Májek (TASR).

- STVR informuje o svojich diskusiách k voľbám do orgánov samosprávy obcí a do orgánov samosprávnych krajov (STVR), o týchto diskusiách ako aj o programoch súkromných televízií k nasledujúcim voľbám informuje článok Mediálne.

- Relácia verejnoprávnej STVR *Občan za dverami* má 15 rokov. (STVR)

- Portál Aktuality sa venuje ďalšiemu pôsobeniu Lukáša Machalu, člena Rady STVR a bývalého generálneho tajomníka služobného úradu ministerstva kultúry. (Aktuality)

- Európska komisia "zaregistrovala európsku iniciatívu občanov s názvom Vytvorenie európskeho digitálneho priestoru (.IA) pre suverénnu správu umelej inteligencie." (Európska komisia)

- Na Infovolby.sk a memo98.sk nájdete **Voličský manuál** - aj s linkami na predvolebné diskusie.

#CITÁT TÝŽDŇA

Jozef Kuciak, otec zavraždeného Jána Kuciaka pri otvorení Pamätníku slobody slova

"*Pre rodiča je veľmi ťažké stáť na mieste, kde prišiel o syna. Dnes však cítim aj vďaku. Za to, že Ján a Martina nebudú zabudnutí. Tento pamätník bude pripomínať ich život, ale aj to, že pravda a sloboda slova majú zmysel. Ďakujem všetkým, ktorí pomohli, aby tu dnes mohol stáť.*"

Všetky vydania newslettra nájdete na memo98.sk/sk, v sekcii Mediálny barometer.

Táto aktivita je podporená Švajčiarskou konfederáciou prostredníctvom Švajčiarskeho federálneho

ministerstva zahraničných vecí (FDFA).

https://memo98.sk/sk/clanok/medialny-barometer-332026